14 Οκτωβρίου 2013

Ο Φθόνος

/ Γενικά Θέματα

Φωτό:myg.gr

Φθόνος: Με την προσπάθειά του για υπεροχή και εξουσία φτάνει συχνά ο άνθρωπος στα χαρακτηριστικά του φθόνου.Η απόσταση που χωρίζει έναν άνθρωπο από τον υπεράνθρωπο σκοπό του γίνεται αισθητή απ' αυτόν, όπως είναι γνωστό, με τη μορφή του αισθήματος κατωτερότητας. Τον καταθλίβει και τον γεμίζει τόσο πολύ, ώστε από τη συμπεριφορά του και τον τρόπο της ζωή του αποχτούμε την εντύπωση ότι αυτός ο άνθρωπος βρίσκεται ακόμη πολύ μακριά από την πραγματοποίηση των επιδιώξεών του. Εξαιτίας της χαμηλής αυτοεκτίμησης και της δυσαρέσκειάς του καταλήγει συχνά σε μια διαρκή αναμέτρηση του τι έχουν πετύχει οι άλλοι, **πώς φέρονται απέναντί του και γενικά αισθάνεται ταπεινωμένος. Αυτό μπορεί να συμβαίνει κι όταν ακόμη έχει πιο πολλά από τους άλλους.**

Όλες αυτές οι μορφές του αισθήματος αναπηρίας είναι σημάδια μιας σκεπασμένης ανικανοποίητης ματαιοδοξίας, μιας θέλησης να έχει όλο και περισσότερα, μιας διάθεσης να τα έχει όλα. Βέβαια αυτοί οι άνθρωποι δε λένε ότι τα θέλουν όλα, γιατί εμποδίζονται από το κοινωνικό αίσθημα να εκδηλώνονται έτσι, όμως συμπεριφέρονται με τέτοιο τρόπο, σα να τα ήθελαν όλα. Είναι ευνόητο ότι τα αισθήματα του φθόνου που προκαλούνται απ' αυτή τη διαρκή αναμέτρηση, δε μπορεί να επιδρούν ευεργετικά στις δυνατότητες για ευτυχία. Ωστόσο όσο και αν μας είναι αντιπαθείς εξαιτίας της δύναμης του κοινωνικού αισθήματος οι διεγέρσεις του φθόνου, όσο και αν γενικά ο φθόνος δεν προκαλεί τη συμπάθειά

μας, πολύ λίγοι άνθρωποι πρέπει να υπάρχουν, οι οποίοι είναι ανίκανοι να εκδηλώσουν οποιαδήποτε μορφή φθόνου.

Πρέπει να ομολογήσουμε ότι κανένας μας δεν είναι απαλλαγμένος από τον φθόνο. Φυσικά δεν προβάλλεται αυτό πάντα καθαρά μέσα στο κανονικό ρεύμα της ζωής. Όταν όμως ένας άνθρωπος υποφέρει και αισθάνεται καταπιεζόμενος, όταν νοιώθει την έλλειψη σε χρήματα, ρούχα, τρόφιμα και θέρμανση, όταν περιορίζονται οι ελπίδες του για το μέλλον και δε βλέπει καμία διέξοδο απ' αυτή τη δύσκολη κατάστασή του, τότε θα κατανοήσουμε ότι ένα ανθρώπινο γένος, όπως το σημερινό που τώρα μόλις βρίσκεται στην αρχή του πολιτισμού, θα αισθανθεί τον φθόνο, έστω και αν του τον απαγορεύουν η θρησκεία και η ηθική. Έτσι θα κατανοήσουμε επίσης και τον φθόνο αυτών που δεν έχουν τίποτε.

Ο φθόνος αυτός θα μάς είναι ακατανόητος, μόνο αν βρισκόταν κάποιος να μας φέρει την απόδειξη ότι άλλοι άνθρωποι μέσα στην ίδια κατάσταση δε θα προσβάλλονταν από το αίσθημα του φθόνου. Μ' αυτό θέλουμε μόνο να διαπιστωθεί ότι με τη σημερινή ψυχική συγκρότηση του ανθρώπου αυτός ο παράγοντας πρέπει πάντα να λογαριάζεται. Δεν μπορεί επίσης να αποφευχθεί το φούντωμα του φθόνου στα άτομα ή στις μάζες, όταν οι περιορισμοί τραβούν πολύ μακριά. Αν και δεν επιδοκιμάζουμε τις αποκρουστικές μορφές που μ' αυτές πολλές φορές παρουσιάζεται ο φθόνος, πάλι πρέπει να πούμε πως **δεν ξέρουμε πραγματικά κανένα μέσο σ' αυτές τις περιπτώσεις να εξουδετερώσουμε τον φθόνο και το μίσος που συχνά συνδέεται μαζί του.**

Ένα πράγμα είναι φανερό εκ των προτέρων για τον καθένα που ζει στην κοινωνία μας, πως δεν πρέπει να πειραματιζόμαστε μ' αυτού του είδους τις διεγέρσεις, να μην τις προκαλούμε, πως πρέπει να έχουμε το αίσθημα της διακριτικότητας και να μη δημιουργούμε ή μεγαλώνουμε τέτοια φαινόμενα. Μολονότι μ' αυτό δε διορθώνεται τίποτε, είναι το ελάχιστο που μπορούμε να απαιτήσουμε **από έναν άνθρωπο: να μην κομπάζει για την υπεροχή της στιγμής που έχει επιτύχει, γιατί μ' αυτό τον τρόπο κάποιον θα πληγώσει.**

Μέσα σ’ αυτό το χαρακτηριστικό στοιχείο βλέπουμε την αδιάσπαστη σχέση του ενός προς το σύνολο. Κανένας δεν μπορεί να υψωθεί πάνω από την κοινότητα και να διευρύνει την εξουσία του πάνω στους άλλους, χωρίς ταυτόχρονα να ξεσηκώσει στην αντίθετη πλευρά δυνάμεις που θα αποβλέπουν να εμποδίσουν την προσπάθειά του. Ο φθόνος προκαλεί πάντοτε ενέργειες και μέτρα που αποβλέπουν στην αποκατάσταση της ισονομίας και της ισοτιμίας των ανθρώπων. Έτσι εγγίζουμε με τη σκέψη και με το συναίσθημά μας μια βασική αρχή της ανθρώπινης κοινωνίας που δεν μπορεί να τραυματιστεί σε κανένα σημείο της χωρίς να ξεσηκώσει κάπου αλλού αντίθετες δυνάμεις, δηλαδή τον νόμο της ισότητας όλων των ανθρώπων.

Η μορφή έκφρασης του φθόνου είναι μιμική, αναγνωρίζεται εύκολα στο βλέμμα. Ο φθόνος εκφράζεται επίσης και φυσιογνωμικά και εξωτερικεύεται με ορισμένες φράσεις. Γίνεται λόγος για κίτρινο και ωχρό φθόνο και μ’ αυτό υπονοείται πως το αίσθημα του φθόνου επηρεάζει την κυκλοφορία του αίματος. Οργανικά ο φθόνος δεν εκδηλώνεται αλλιώτικα **παρά με τη συστολή των εξωτερικών αιμοφόρων αγγείων.**

Όσο αφορά την παιδαγωγική γνώση, πρέπει να καταβάλουμε προσπάθεια ώστε τις διεγέρσεις του φθόνου, αφού δεν μπορούμε να τις εξαφανίσουμε από τον κόσμο, τουλάχιστο να τις κάνουμε χρήσιμες για το γενικό καλό και να προσπαθήσουμε να τις στρώσουμε σ’ ένα δρόμο, που πάνω του, χωρίς μεγάλες αναστατώσεις, θα μπορέσουν να γίνουν γόνιμες για την ψυχική ζωή. Αυτό ισχύει τόσο για το άτομο, όσο και για τη μάζα. Στη ζωή του ξεχωριστού ατόμου πρέπει να προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε για τέτοια παιδιά δραστηριότητες που ανυψώνουν την αυτοσυνείδηση. Στη ζωή των λαών δε μένει σχεδόν τίποτε άλλο, παρά σ’ εκείνους, οι οποίοι αισθάνονται παραμερισμένοι και ίσως παρακολουθούν με άγονο φθόνο πώς αυξάνεται η ευημερία άλλων λαών, να αποδείξουμε και να διευκολύνουμε **τον δρόμο για την ανάπτυξη αδρανών δυνάμεων.**

Ένας άνθρωπος που σ’ όλη τη διάρκεια της ζωής του είναι γεμάτος φθόνο, είναι άγονος για τη συμβίωση. Πάντοτε θα δείχνει τη διάθεση κάτι ν’ αρπάξει από τον άλλο, να τον ζημιώσει κι οπωσδήποτε να τον ενοχλήσει, θα έχει την τάση να εφευρίσκει δικαιολογίες και να ρίχνει την ευθύνη στους άλλους για ό,τι δεν κατάφερε να επιτύχει. Θα γίνει ο τύπος του εριστικού, του οχληρού ανθρώπου που δε δίνει πολλή σημασία στις καλές σχέσεις με τους άλλους, που δεν κάνει καμιά προετοιμασία να γίνει ικανός για μια συμβίωση μαζί τους. Επειδή δε θα κάνει ποτέ τον κόπο να νοιώσει την ψυχή του άλλου, θα μείνει για πάντα κακός ανθρωπογνώστης και θα πληγώνει τους άλλους με τις κρίσεις του. Δεν πρόκειται να συγκινηθεί αν κάποιος άλλος υποφέρει εξαιτίας της συμπεριφοράς του. **Ο φθόνος μπορεί ακόμη να παρασύρει τόσο μακριά τον άνθρωπο, που να αισθάνεται ένα είδος ικανοποίησης για τα βάσανα του πλησίον του.**

Πηγή:agioritikovima.gr